

Kossuth nevű hajó

Brig "Kossuth"

Authorization for issuing
register for the Brig "Kossuth"

Congr. Globe Vol. 27,
694, 708

Kossuth hadihajója,

amely soha nem lett a magyaroké

A felelős magyar kormánynak 1848-ban hadihajója is volt. Ez a hadihajó ugyan a magyar forradalom érdekében egy csomót sem futott a tengereken, egyetlen ágyúját sem süllytötte el az ellenségre, de a hullámokon ringott és Kossuth nevét viselve horgonyzott — egy angol kikötőben.

Kevésbé ismert története a következő:

Kossuth Lajos a pénzügyminisztérium útján megállapodást kötött a Matkovics-féle flumi hajóépítő céggel, hogy a magyar kormánynak — hadikikötőt építsen. A kikötő feladata az lett volna, hogy biztosítsa a horvát felkelőkkel szemben a flumi kikötőt, mert ez volt az egyetlen kikötő, amelyen át a magyar kormány biztosíthatta volna külföldről a fegyverbehozatalt. A megállapodás értelmében a hajót Flumban építik meg és Angliában fegyverzik fel.

A hajó el is készült és a Matkovics-cég elküldte Londonba, ahol a Thames kikötőben várta a felszerelést. Közben azonban Windischgrätz csapata elfoglalták a magyar fővárost és a Matkovics cég amely bizonyára féltette a kikötött vételárát, de lehet, hogy kisse a saját fejét is, a hajót átadta az osztrák követségnek. Ez az angol kormány beleegyezésével le is foglalta a hajót.

Ez súlyos csapás volt a magyar kormánynak annál is inkább, mert ebben az időben a kormány tárgyalásokat folytatott a szárd királlyal katonai együttműködésről. A szárdok arra is ígéretet tettek, hogy egy hadosztályt küldenek a magyar harcra, ezt a hadosztályt azonban csak akkor lehetett volna valóban eljuttatni a magyar harcra, ha a magyar kormány a hadihajó segítségével kezében tartja a flumi kikötőt.

Már Szalay Lászlónak, Magyarország első angliai követének is megbízatása volt arra, hogy a hadihajót visszakövetelje, az angol kormány támogatásával, az osztrák követségtől, de — miután Palmerston külügyminiszter nem volt hajlandó a magyar követet fogadni — ennek a megbízatásának még hangot sem adhatott. A magyar kormány később Puzsiky Ferencet küldte ki nemhivatalos megbízottként Londonba, hogy per útján szerezze vissza a hadihajót.

Puzsiky a Matkovics-céggel kötött szerződést elbírálás végett átadta egy előkelő londoni ügyvédnek és jogi tanácsot kért tőle, lehet-e a szerződés alapján a magyar kormány részére visszakövetelni a hadihajót?

Az angol ügyvéd válasza a következő volt: az önálló és független Magyarországot hivatalosan nem ismerik el, de nem is ismerhetik el, mert az osztrák kormány nemcsak jogilag, hanem tényleg is ura az országnak, noha a magyar terület egyrésze pillanatnyilag kivonta magát az osztrák kormány hatásköre alól.

Lehet, hogy az angol jog valóban így diktálja, de bizonyos, hogy ezt a jogi álláspontot nehezen lehet összeegyeztetni az angol demokrácia diktatólagos hagyományával.

Miután a magyar kormány nem akart pénzt áldozni a kilátástalan per vitelére, a „Kossuth” az osztrák követség gondnoksága alá maradt mindaddig, míg a Matkovics-cég a követség beleegyezésével egy angol hajózási vállalatnak el nem adta.

A magyar hadihajó végül egy gyapotszállítóhajó dicstelen életét élte, ahelyett, hogy a független magyar kormány lobogója alatt basíllotta volna a tengerek végtelen vizét.

"Hirnap" 1948
aug 29